

Suvestinė redakcija nuo 2005-04-10

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [53-2097](#), i. k. 1022330ISAK00000193

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL MAISTINIŲ BULVIŲ KOKYBĖS REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO**

2002 m. gegužės 23 d. Nr. 193

Vilnius

Vykdydamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. 112 „Dėl rinkos prekių (paslaugų) kokybės priežiūros priemonių“ (Žin., 1998, Nr. [12-279](#); 1999, Nr. [42-1337](#)) patvirtintų priemonių sąrašo 8.11 punktą,

1. T v i r t i n u Maistinių bulvių kokybės reikalavimus (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad maistinių bulvių kokybės reikalavimai įsigalioja 2002 m. liepos 1 d.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

JERONIMAS KRAUJELIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2002 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. 193

MAISTINIŲ BULVIŲ KOKYBĖS REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie kokybės reikalavimai taikomi paruoštoms realizuoti maistinėms bulvėms (toliau – bulvėms), išaugintoms iš *Solanum tuberosum L.* veislių, klasifikuojamoms Kombinuotosios prekių nomenklatūros pozicijoje 07.01, išskyrus atvejus, nurodytus 2 punkte.

2. Reikalavimai netaikomi:

2.1. pramoniniam perdirbimui skirtoms bei sėklinėms bulvėms;

2.2. Lietuvoje užaugintoms maistinėms bulvėms:

2.2.1. kurias augintojai parduoda rūšiavimo, pakrovimo ar sandėliavimo įmonėms;

2.2.2. kurios iš sandėliavimo patalpų ar įmonių siunčiamos arba parduodamos rūšiavimo ar pakrovimo įmonėms;

2.2.3. kurias fiziniai asmenys užaugina asmeniniame pagalbiniame ūkyje ar sodininkų bendrijos sklype ir parduoda galutiniam vartotojui, prekybos vietoje turėdami dokumentus, patvirtinančius žemės valdymą arba naudojimą;

2.2.4. kurias fiziniai asmenys užaugina ūkininko ūkyje, įregistruotame Ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka, ir parduoda galutiniam vartotojui, prekybos vietoje turėdami ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin., 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

2.2.5. kurias užauginęs augintojas galutiniam vartotojui parduoda savo ūkyje.

II. MINIMALŪS KOKYBĖS REIKALAVIMAI

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin., 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

3. Bulvių gumbai, be kiekvienai klasei nustatytų kokybės reikalavimų ir leistinų nukrypimų, turi būti sveiki, švarūs, kieti, nesuvytę, nepažeisti puvinų, neapšalę, nesukamštėję, be pašalinio kvapo ir skonio, be ilgesnių kaip 3 mm daigų, be priemaišų, sausi, ne didesnio kaip 1% žemėtumo, be gilesnių kaip 5 mm įskilimų ar įtrūkimų, netuščiaaviduriai, nestikliški, nepažeisti kenkėjų, be gilesnių nei 5 mm minkštimo mechaninių pažeidimų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin., 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

4. Gumbų branda ir būklė turi būti tokia, kad jie nenukentėtų transportuojant ir ruošiant prekybai ir į paskirties vietą būtų atvežti tinkamos kokybės.

5. Bulvių siunta ar pakuotė turi būti ne tik vienodos kokybės, bet ir vienos frakcijos (pagal 9 punktą).

III. KLASIFIKAVIMAS

6. Pagal kokybę bulvės klasifikuojamos:

6.1. pirma klasė: geros kokybės bulvių gumbai, veislei tipingos formos ir spalvos, kieti, nesuvytę ir nesudygę, be defektų, išskyrus labai mažus paviršiaus defektus, jei jie nekenkia gumbų išvaizdai, kokybei ir išsilaikymui. Be to, bulvės turi būti geros išvaizdos, neapšalusios, o

mechaniniai pažeidimai, įskilimai, įtrūkimai ir pažaliavimai neturi viršyti šiai klasei 12 punkte nustatytų leistinų nukrypimų.

6.2. antra klasė: bulvės, neatitinkančios pirmos klasės reikalavimų, tačiau atitinkančios šių reikalavimų II skyriuje nurodytus minimalius kokybės reikalavimus. Gumbai gali būti nebūdingos veislei formos ir spalvos, šiek tiek pažeisti ligų arba kenkėjų, truputį netaisyklingos formos, apsitrynę, su nedideliais luobelės defektais. Leistini užgiję įtrūkimai ir sumušimai, jeigu jie neturi neigiamos įtakos gumbų išsilaikymui, išvaizdai ir kokybei.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin., 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

IV. DYDŽIO REIKALAVIMAI

7. Neteko galios nuo 2005-04-10

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin. 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

8. Bulvių gumbų dydis nustatomas pagal jų maksimalų skerspjūvį.

9. Pagal dydį maistinių bulvių gumbai skirstomi į keturias frakcijas:

9.1. smulkius – 25–35 mm;

9.2. vidutinius – 35–50 mm;

9.3. stambius – 50–70 mm;

9.4. labai stambius – 70 ir daugiau mm.

10. Didesnių kaip 50 mm bulvių pakuotėje skirtumas tarp mažiausių ir didžiausių gumbų neturi viršyti 20 mm.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin., 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

V. LEISTINI NUKRYPIMAI

11. Pakuotėje, bendroje pakuotėje ir transporto priemonės kėbule, kai bulvės pakraunamos į transporto priemonę neįpakuotos, gali būti tam tikras kiekis bulvių, neatitinkančių nurodytos klasės kokybės ir dydžio reikalavimų.

12. Leistini kokybės nukrypimai: didžiausias leistinas gumbų su defektais kiekis bulvių siuntoje (procentais nuo masės) nurodytas lentelėje:

Defektai	I klasė	II klasė
a) puviniai bei vidiniai defektai	2	4
b) pažaliavę gumbai	3	8
c) a+b punktuose išvardytų defektų maksimali suma	4	9
d) spaudimo ir smūgio dėmės, pažeidimai, lervų išgraužos*, deformuoti gumbai, įtrūkimai ir pan.	10	20
e) c+d maksimali suma	10	20
f) kitos veislės gumbai	2	5
g) bulvių šašai, rauplės	6	10
h) geležligė	3	6

(*) lervų išgraužų neturi būti daugiau kaip 2 proc. I klasės ir ne daugiau kaip 5 proc. II klasės maistinėse bulvėse.

13. Defektų apibrėžimai:

13.1. Puviniai – sausasis bei šlapiasis (minkštasis) puviniai, kurių skersmuo yra didesnis nei 5 mm. Vidiniai defektai – tai vidiniai gumbų puviniai bei „tuščiaviduriai“ gumbai.

13.2. Žalia spalva, kuri dengia mažiau nei 1/8 bulvės gumbo paviršiaus ir gali būti pašalinta įprastu skutimu, nelaikoma defektu.

13.3. Bulvių puvininių ir vidinių defektų bei pažaliavusių gumbų suma negali viršyti „c“ punkte nurodytos procentinės svorio dalies.

13.4. Spaudimo ir smūgio dėmėmis laikomos gilesnės nei 5 mm pilkos, mėlynos ir juodos dėmės. Pažeidimai – nupjovimai, pažeidimai įrankiais, vabzdžių ir lervų išgraužos bei kiti, gilesni nei 5 mm, gumbų defektai. Gumbas laikomas deformuotu, jei jį skutant bulvių skutikliu, nuimančiu iki 5 mm bulvės paviršiaus, lieka odelės likučiai; augimo susiraukšlėjimai – gilesni nei 5 mm paviršiaus susiraukšlėjimai.

13.5. Bulvių siuntoje „a“, „b“ ir „d“ punktuose išvardytų defektų suma negali viršyti „e“ punkte nurodytos procentinės svorio dalies.

13.6. Gumbas yra apimtas bulvių šašu, rauplių, kai daugiau nei 1/4 jo paviršiaus yra padengta šiomis ligomis.

13.7. Didesnės kaip 1 mm geležligės dėmės yra laikomos defektu. Norint nustatyti, ar gumbas yra apimtas geležligės, jis išilgai padalijamas į 4 lygias dalis. Skaičiuojamos tik geležligės pažeistos gumbo dalys.

14. Leistini dydžio nukrypimai: pirmos ir antros klasių bulvių siuntoje ar pakuotėje gali būti ne daugiau kaip 10 proc. iš viso kiekio (masės ar vienetų skaičiaus) bulvių, kurios neatitinka tos frakcijos dydžio reikalavimų, nurodytų 9 punkte

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin., 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

VI. PAKAVIMO REIKALAVIMAI

15. Pakuotėje ir bendroje pakuotėje bei transporto priemonės kėbule, kai bulvės pakraunamos į transporto priemonę neįpakuotos, turi būti tos pačios kilmės, veislės, kokybės klasės bei dydžio frakcijos bulvės.

16. *Neteko galios nuo 2005-04-10*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin., 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

17. Matomoji kiekvienos pakuotės ir bendrosios pakuotės dalis turi atitikti visą jos turinį.

18. Pakuotė (tara) turi būti švari, neturinti neigiamos įtakos bulvių kokybei, išvaizdai, skoniui bei nepriduodanti joms pašalinio kvapo.

19. Bulvių pakuotėse bei transporto priemonės kėbule, kai bulvės pakraunamos į transporto priemonę neįpakuotos, neturi būti jokių priemaišų.

VII. ŽENKLINIMO REIKALAVIMAI

20. Ženklinama Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų nustatyta tvarka, be to, ant kiekvienos maistinių bulvių pakuotės toje pačioje pusėje turi būti įskaitomi, lengvai nenutrinami ir matomi įrašai, kuriuose nurodoma:

20.1. pakuotojo ir/arba siuntėjo pavadinimas (vardas, pavardė) ir adresas arba identifikavimo kodas su nuoroda „pakuotojas“ ir/arba „siuntėjas“ (arba atitinkama nuorodos santrumpa);

20.2. produkcijos pavadinimas;

20.3. kilmės šalis;

20.4. veislė;

20.5. kokybės klasė;

20.6. dydis, nurodant mažiausio ir didžiausio gumbo skersmenį frakcijoje;

20.7. *Neteko galios nuo 2005-04-10*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin., 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin., 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

21. Parduodant bulves pagal vartojimo pirkimo-pardavimo sutartį kortelės su 20 punkte nurodyta informacija pateikiamos pirkėjams matomoje vietoje šalia bulvių.

22. Jei bulvės pakraunamos į transporto priemonę neįpakuotos, 20 punkte nurodyta informacija turi būti pateikiama važtaraštyje arba transporto priemonės kėbule matomoje vietoje esančioje kortelėje.

SUDERINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos
tarnybos direktorius
Kazimieras Lukauskas
2002 m. gegužės 17 d.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-195](#), 2005-04-06, Žin., 2005, Nr. 46-1530 (2005-04-09), i. k. 1052330ISAK003D-195

Dėl žemės ūkio ministro 2002 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. 193 "Dėl Maistinių bulvių kokybės reikalavimų patvirtinimo" pakeitimo